

چهارمین آیین نامه جشنواره اقوام با محوریت "اقوام ایرانی، حماسه ها و همدلی ها"

در قالب های (هنرهای آئینی، پرده خوانی، موسیقی نواحی و صنایع دستی)

ویژه دانشجو معلمان سراسر کشور

بهمن ماه ۱۴۰۴

معاونت فرهنگی تربیتی

اداره کل فرهنگی تربیتی

فهرست

۱. مقدمه.....	۳
۲. اهداف جشنواره.....	۳
۱-۲ هدف کلی.....	۳
۲-۲ اهداف جزئی.....	۳
۳. مراحل جشنواره.....	۳
۱-۳ مرحله استانی.....	۳
۲-۳ مرحله کشوری.....	۴
۴. بخش های جشنواره.....	۴
۱-۴ اجرای شاهنامه خوانی (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۲-۴ طراحی غرفه صنایع دستی (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۳-۴ اجرای لایلی های مادرانه (ویژه دانشجومعلمان خانم).....	۴
۴-۴ اجرای ترانه های کار (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۵-۴ بازی های بومی و محلی (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۶-۴ اجرای موسیقی نواحی (ویژه دانشجومعلمان آقا).....	۴
۷-۴ طراحی اجرای رادیو دانشجویی با زبان محلی (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۵. توضیحات بخش ها.....	۴
۱-۵ شاهنامه خوانی (ویژه دانشجومعلمان خانم و آقا).....	۴
۲-۵ بخش برپایی غرفه صنایع دستی.....	۵
۳-۵ و ۴ بخش لایلیهای مادرانه و ترانه های کار (۵ الی ۱۰ دقیقه).....	۶
۵-۵ بخش بازی بومی و محلی (۱۰-۱۵ دقیقه).....	۶
۶-۵ بخش موسیقی مقامی و نواحی (۱۰-۱۵ دقیقه).....	۷
۷-۵ رادیو دانشجویی (۱۵ الی ۱۰ دقیقه).....	۸

قوم و ملتی که هویت و تاریخ و فرهنگ و زبان خود را فراموش کنند، نتیجه‌ی آن، دلت و بدنتی این قوم نخواهد بود.

رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگزاران نظام؛ ۱۳۸۰/۹/۲۱

۱. مقدمه

سرزمین ایران، با تاریخچه‌ای غنی و فرهنگی متنوع، از دیرباز محل زندگی اقوام کهن ایرانی بوده و هست. شناخت و درک عمیق فرهنگ، آداب و رسوم این اقوام، نقش کلیدی در شکل‌گیری سبک زندگی ایرانی اسلامی دانشجوی معلمان دارد. جشنواره اقوام فرصتی به شمار می‌آید که دانشجوی معلمان می‌توانند با معرفی آداب و رسوم، سبک زندگی، صنایع دستی و نواحی محلی خود، به شناختی جامع‌تر از آیین‌های دیگر اقوام کهن ایرانی دست یابند.

بر این اساس، معاونت فرهنگی تربیتی با استناد به سند تحول بنیادین^۱، در نظر دارد جشنواره اقوام ۱۴۰۴ را با هدف شناخت آیین‌های غنی اقوام مختلف ایران، با محوریت "اقوام ایرانی، حماسه‌ها و همدلی‌ها" و معرفی زنان و مردان قهرمان و تأثیرگذار که در تاریخ این سرزمین نقش‌آفرینی داشتند، برگزار کند. با توجه به تنوع دستاوردهای فرهنگی و هنری اقوام ایرانی، این جشنواره بستری مناسب برای پویایی، تحرک و خلاقیت دانشجوی معلمان فراهم می‌آورد تا تصویری زیبا و شایسته از فرهنگ و هنر اقوام، مبتنی بر دانش خرده‌فرهنگ‌های این سرزمین کهن ارائه دهند.

۲. اهداف جشنواره

۲-۱ اهداف کلی

- آشنایی دانشجوی معلمان با تنوع فرهنگی اقوام ایرانی با تمرکز بر تقویت هویت اسلامی ایرانی؛
- روایت حماسه‌ها و همدلی اقوام ایرانی در ادوار مختلف.

۲-۲ اهداف جزئی

- ایجاد زمینه‌های هم‌زیستی، هم‌دلی و بالندگی دانشجوی معلمان سراسر کشور؛
- تبیین پیوند و اثرگذاری خرده‌فرهنگ‌های ایران، بر ساخت هویت ملی و سبک زندگی ایرانی اسلامی دانشجوی معلمان؛
- ایجاد شادابی و تحرک در فضاهای دانشجویی و خوابگاهی؛
- کشف استعداد های دانشجوی معلمان در زمینه نقالی، روایتگری و اجراهای صحنه‌ای؛
- آشنایی دانشجوی معلمان با داستان‌ها، حماسه‌ها و آداب و رسوم تشکیل خانواده و تربیت فرزند و... هر قوم.

۳. مراحل جشنواره

۳-۱ مرحله استانی

مرحله استانی ضمن طرح در شورای فرهنگی اجتماعی استان، توسط ستاد استانی و با همکاری کانون‌های فرهنگی دانشکده‌های تابعه، برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد.

^۱ وطن‌دوستی و افتخار به ارزش‌های اصیل و ماندگار اسلامی ایرانی و اهتمام به برپایی جامعه مهدوی، سند تحول بنیادین، بیان ارزش‌ها، شماره ۲۰ مسئولیت‌پذیری همه‌جانبه، مشارکت اجتماعی و داشتن روحیه جمعی و مهارت مورد نیاز جامعه، سند تحول بنیادین، بیان ارزش‌ها، شماره ۲۳

- با توجه به تفویض اختیار به استان‌ها، مسئولیت تشکیل ستاد استانی و دعوت از افراد مرتبط، با ریاست محترم دانشگاه استانی می‌باشد.
- در تشکیل ستاد مذکور، حضور مسئول محترم نهاد معظم رهبری، مسئول فرهنگی استان و مسئول حراست، الزامی می‌باشد.
- زمان اجرای مرحله استانی حداکثر تا ۲۰ دی‌ماه ۱۴۰۴ می‌باشد.
- کارشناسان محترم فرهنگی، فهرست اسامی شرکت‌کنندگان اولیه، اسامی منتخبین راه‌یافته به مرحله کشوری، متن و ترجمه اشعار بخش‌های ترانه‌کار، لالایی مادرانه، موسیقی و گزارش اجرای مرحله استانی، را تا تاریخ ۲۵ دی‌ماه ۱۴۰۴ به مجری مرحله کشوری و رونوشت را به سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان، اداره کل فرهنگی ارسال نمایند.
- ضروری است، دانشجومعلم‌ان معرفی شده به مرحله کشوری، عضو یکی از کانون‌های مرتبط با جشنواره اقوام مانند: کانون ایران‌شناسی، صنایع دستی، هنرهای آوایی و... باشند.
- اولویت حضور در مرحله کشوری، با دبیران کانون‌های مرتبط با جشنواره اقوام می‌باشد.
- هر استان نسبت به شکل دادن گروهی ۱۰ نفره از برگزیدگان مرحله استانی (۵ نفر دانشجومعلم خانم، ۵ نفر دانشجومعلم آقا) به منظور حضور در مرحله کشوری جشنواره (برپایی غرفه‌ی معرفی دستاوردها، خرده فرهنگ‌های اقوام، صنایع دستی و اجرای بخش‌های جشنواره)، اقدام نماید.

۳-۲ مرحله کشوری

- اجرای مرحله کشوری جشنواره اقوام به میزبانی دانشگاه فرهنگیان استان لرستان خواهد بود.
- زمان اجرای مرحله کشوری جشنواره: ۱۹ لغایت ۲۳ بهمن‌ماه ۱۴۰۴ می‌باشد.
- این جشنواره غیررقابتی بوده و با تقدیر از افراد و گروه‌های برتر، زمینه کشف استعدادهای دانشجومعلم‌ان برتر را فراهم خواهد کرد.

۴. بخش‌های جشنواره

- ۱-۴ اجرای شاهنامه خوانی (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)
- ۲-۴ طراحی غرفه صنایع دستی (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)
- ۳-۴ اجرای لالایی‌های مادرانه (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم)
- ۴-۴ اجرای ترانه‌های کار (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)
- ۵-۴ بازی‌های بومی و محلی (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)
- ۶-۴ اجرای موسیقی نواحی (ویژه دانشجومعلم‌ان آقا)
- ۷-۴ طراحی اجرای رادیو دانشجویی با زبان محلی (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)

۵. توضیحات بخش‌ها

۵-۱ شاهنامه خوانی (ویژه دانشجومعلم‌ان خانم و آقا)

سنت قصه‌پردازی و قصه‌گویی به دوران باستان بازمی‌گردد و در این میان، نگارش شاهنامه فردوسی به عنوان یکی از مهم‌ترین آثار ادبی، نقش بسزایی در رواج شاهنامه‌خوانی، نقالی و قصه‌پردازی ایفا کرده است. قدرت روایتگری نهفته در داستان‌های شاهنامه، آن را به منبعی غنی برای نقالی تبدیل کرده که داستان‌های پیروزی‌ها، شکست‌ها، امیدها، ناامیدی‌ها، جوانمردی‌ها و

ناجوانمردی‌ها را به زیبایی روایت می‌کند. بنابراین، ضروری است که دانشجومعلم با ابعاد ملی و حماسی این اثر ارزشمند آشنا شوند و از آن به عنوان ابزاری برای رشد مهارت‌های بیانی و روایتگری بهره ببرند.

شرایط شرکت در بخش شاهنامه خوانی :

- هر استان می‌تواند دو اجرای شاهنامه‌خوانی توسط یک دانشجومعلم خانم یک دانشجومعلم آقا، ارائه نماید.
- روایتگران اشراف کامل به داستان‌ها و روایت‌های معتبر داشته باشند.
- روایتگران روایت را کامل، روان و بدون استفاده از متن مکتوب اجرا نمایند.
- روایتگران خانم از بخش‌های موثر و مرتبط با معرفی سبک زندگی زنان قهرمان، مادران شجاع، زنان مثبت شاهنامه اجرا داشته باشند.
- روایتگران آقا از بخش‌های مذهبی، ملی، حماسی، مقاومت، غیرت و خانواده‌دوستی شاهنامه اجرا داشته باشند.
- استفاده از عناصر تصویری مانند پرده نقالی یا دیگر عناصر به منظور جذاب‌تر کردن شیوه روایت مجاز است.

شاخص‌های داوری رشته شاهنامه خوانی		حداکثر امتیاز	نمره داور
موضوع	جذابیت و اهمیت داستان	۲۰	
	ساختار دراماتیک	۲۰	
	صحنه آرایی و استفاده از عناصر تصویری	۲۰	
ب) روایت	قدرت و جذابیت کلام راوی	۲۰	
	تسلط کامل راوی بر متن روایی	۲۰	
جمع کل		۱۰۰	

۲-۵ بخش برپایی غرفه صنایع دستی

صنایع دستی از قدیمی‌ترین اشکال هنر و کار دستی انسان به شمار می‌رود و به عنوان نمادی از تاریخ و فرهنگ یک ملت شناخته می‌شود. این هنر، نوعی ارتباط پویا و خلاقانه بین طبیعت و انسان را به تصویر می‌کشد و ابعاد هنری، فرهنگی عمیقی دارد. این بخش از فعالیت‌ها با هدف آشنایی دانشجومعلم با سبک زندگی اقوام مختلف و حمایت از آثار آنان در حوزه صنایع دستی طراحی شده است.

شرایط شرکت در بخش غرفه صنایع دستی

- هر استان می‌تواند صنایع دستی دانشجو معلمان را در غرفه و در معرض بازدید قرار دهد.
- صنایع دستی می‌تواند برای تزیین غرفه‌ها به کار گرفته شود، اما صنایع دستی‌ای که هنر دست دانشجو معلمان است مورد داوری قرار خواهد گرفت.
- یک غرفه از سوی استان میزبان در اختیار استان‌ها قرار خواهد گرفت و چگونگی غرفه آرایی و تهیه صنایع دستی بر عهده خود استان می‌باشد.
- جهت متبرک نمودن غرفه‌ها از بنر شهدای جنگ‌های هشت‌ساله یا دوازده‌روزه استفاده شود.
- دانشجومعلم می‌تواند توضیحات کامل از تأثیر صنایع دستی در سبک زندگی ایرانی اسلامی را برای سایر شرکت کنندگان ارائه نمایند.

شاخص‌های داوری رشته غرفه صنایع دستی			نمره داور
صنایع دستی	انتخاب صنایع دستی متناسب با اقلیم جغرافیایی	۲۰	
	رعایت نظم در چینش مناسب غرفه	۲۰	
	میزان تنوع، کمیت و کیفیت محصولات ارائه شده صنایع دستی در نمایشگاه	۲۰	
	بهره گیری از ظرفیت و قدرت فکر و ایده های خلاقانه دانشجومعلم	۲۰	
	بهره گیری از نقوش و طرح های مختص منطقه و استان	۲۰	
جمع کل			۱۰۰

۵-۳ و ۴ بخش لالایی‌های مادرانه و ترانه‌های کار (۵ الی ۱۰ دقیقه)

لالایی خوانی یکی از گنجینه‌های فرهنگی است که عشق و خلاقیت مادران را به تصویر می‌کشد. این هنر زیبا، بخشی از ادبیات شفاهی هر قوم به شمار می‌رود و به‌طور طبیعی از نسلی به نسل دیگر منتقل شده است. ترانه‌های کار، آواها یا واژگان آهنگینی هستند که اقوام مختلف، در زندگی روزمره و هنگام کار کردن یا فعالیت هنری، زمزمه می‌کنند. با معرفی لالایی و ترانه‌های کار اقوام مختلف، دانشجومعلم می‌تواند با گویش‌های محلی و زندگی روزمره این اقوام آشنا شوند و هویت ملی و فرهنگی خود را تقویت کنند.

شرایط شرکت در بخش لالایی‌های مادرانه و ترانه‌های کار

- هر استان در بخش خانم یک لالایی را با گویش محلی و در دو بخش خانم و آقا، یک ترانه کار با گویش محلی اجرا می‌نماید.
- پیشنهاد می‌شود از لالایی و ترانه‌هایی استفاده شود که دارای روایت و قصه با موضوع همدلی‌ها و حماسه‌ها باشد و برای به تصویر کشیدن این قصه از عناصر نمایشی مانند، نورپردازی، صحنه‌آرایی، طراحی لباس و.... استفاده شود.

شاخص‌های داوری رشته لالایی و ترانه‌های کار			نمره داور
لالایی و ترانه های کار	انتخاب لالایی مادرانه یا ترانه کار متناسب با اقلیم جغرافیایی	۲۰	
	معرفی گویش و لهجه های محلی	۲۰	
	استفاده از موسیقی	۲۰	
	داشتن طرح داستانی و روایی	۲۰	
	میزان قدرت و تسلط بر اجرا	۲۰	
جمع کل			۱۰۰

۵-۵ بخش بازی بومی و محلی (۱۰-۱۵ دقیقه)

گسترده‌ترین سرزمین ایران و تنوع فرهنگی و قومیتی آن، زمینه‌ساز شکل‌گیری و تنوع بازی‌های بومی و محلی است که نه تنها نماد هویت فرهنگی هر منطقه به شمار می‌روند، بلکه به عنوان ابزاری مؤثر برای تعامل اجتماعی و تمرین رفتارهای فردی و

گروهی عمل می‌کنند. هدف از ترویج این بازی‌ها، حفاظت از میراث ناملموس فرهنگی و معرفی خرده‌فرهنگ‌های مختلف در جامعه است. به همین دلیل، برگزاری بازی‌های بومی و محلی می‌تواند به احیا و توسعه این گنجینه‌های فرهنگی کمک کند.

شرایط شرکت در بخش بازی بومی و محلی

-در این بخش هر استان می‌تواند، آثار دانشجوی معلمان را در دو بخش خانم و آقا بصورت انفرادی یا گروهی (حداکثر ۵ نفر) اجرا کند.

-بازی‌های اجرا شده باید بومی و محلی همان استان باشد.

شاخص‌های داوری رشته بازی‌های بومی و محلی		حداکثر امتیاز	نمره داور
بازی‌های بومی و محلی	توجه به جنبه‌های کلامی و حرکتی بازی بومی و محلی	۲۰	
	میزان جذابیت و نشاط آفرینی جمعی و ابتکار عمل در حرکات موزون محلی در نحوه اجرا	۲۰	
	استفاده از موسیقی محلی	۲۰	
	زیبایی و پویایی مشارکت دانشجویان در حین بازی	۲۰	
	تمرکز و تسلط در اجرا	۲۰	
جمع کل		۱۰۰	

۵-۶ بخش موسیقی مقامی و نواحی (۱۰-۱۵ دقیقه)

موسیقی نواحی ایران، با ریشه‌های قومی و فرهنگی عمیق، از دل افسانه‌ها، جنگاوری‌ها، قهرمانی‌ها و پیروزی‌های اقوام مختلف این سرزمین سر برآورده و زیبایی‌های خود را در عرصه‌های جهانی به نمایش گذاشته است. بنابراین، آشنایی دانشجوی معلمان با ابعاد زیبایی‌شناسانه و فرهنگی موسیقی اقوام ضروری است. این رویکرد نه تنها به حفظ و انتقال میراث فرهنگی کمک می‌کند، بلکه به تقویت هویت ملی و اجتماعی در جامعه نیز منجر می‌شود.

شرایط شرکت در بخش موسیقی مقامی و نواحی

- استان‌هایی که دارای موسیقی اصیل قومی هستند، می‌توانند از دانشجوی معلمان متخصص در حوزه اجرا و نوازندگی سازهای بومی و محلی بهره‌مند شوند؛
- پیشنهاد می‌گردد از شعرهایی با موضوعات "حماسه و همدلی مردم ایران اسلامی" استفاده گردد؛
- موضوع ویژه: هزار و پانصدمین میلاد پیامبر گرامی اسلام (ص)
- موسیقی‌های مورد استفاده در جشنواره با عناصر فرهنگی و هنری اقلیم مورد نظر همخوانی داشته و صرفاً از آلات و ادوات مرتبط با موسیقی قومی استفاده شود؛
- به کارگیری ادوات موسیقی غربی و غیرایرانی و سازهای الکترونیک در بخش موسیقی نواحی و قومی، قابل پذیرش نیست؛

شاخص‌های داوری رشته موسیقی نواحی			نمره داور	حداکثر امتیاز
موسیقی و شعر	موسیقی و شعر	توجه به اصالت موسیقی و شعر قطعه		۱۰
		زیبایی و جذابیت موسیقی مورد استفاده		۱۰
		تنظیم و سازبندی مناسب و خلاقانه‌ی اثر		۱۰
		انتخاب قطعه متناسب با فرهنگ قومی و محلی منطقه و توجه به اهداف موضوعی جشنواره		۱۰
اجرا	اجرا	اجرای صحیح و ارائه‌ی دقیق اثر از نظر کوک، ریتم، داینامیک و سایر مؤلفه‌های موسیقایی		۱۰
		کیفیت اجرای خواننده یا گروه خوانندگان از نظر فنون آوازی و ارائه‌ی گویش و لهجه‌ی صحیح (در آثار با کلام)		۱۰
		هماهنگی اجرایی و انسجام گروه موسیقی		۱۰
		آرایش خلاقانه و صحیح گروه و توجه به اصول اجرا و آداب صحنه		۱۰
		نوآوری و خلاقیت در تنظیم و اجرا (شامل موسیقی، حرکات، دکور، صحنه‌پردازی و ...)		۲۰
		جمع کل		۱۰۰

۵-۷ رادیو دانشجویی (۱۵الی ۱۰ دقیقه)

رادیو دانشجویی امکانی را برای بازتاب فعالیت‌ها و اخبار جشنواره در طول زمان برگزاری جشنواره فراهم می‌کند. در این بخش استان‌ها می‌توانند اجراهایی برای رادیو جشنواره طراحی نمایند. این اجراها معرف آداب و رسوم، ادبیات، مناطق باستانی و گردشگری استان و... با زبان محلی می‌باشند.

شرایط شرکت در بخش رادیو دانشجویی

- در این بخش استان‌ها می‌توانند نمایش‌های رادیویی را با استفاده از حداکثر ۳ بازیگر اجرا نمایند.
- پیشنهاد می‌شود از موضوعات نشان‌دهنده‌ی حماسه و همدلی مردم ایران اسلامی در جنگ دوازده روزه دارد، استفاده گردد.
- موضوع ویژه: هزار و پانصدمین میلاد پیامبر گرامی اسلام(ص)

شاخص‌های داوری اجرای رادیویی			حداکثر امتیاز	نمره داور
اجرای رادیویی	انتخاب سوژه مناسب برای رادیو	۲۰		
	میزان تاثیر گذاری و آشنایی مخاطب با ابعاد فرهنگی و تاریخی استان	۲۰		
	استفاده از موسیقی	۲۰		
	میزان تسلط اجرا کننده	۲۰		
	به کارگیری نمایش های رادیویی	۲۰		
جمع کل			۱۰۰	